

การพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
เขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดกาญจนบุรี

Developing the ability to create works of students in grades four by using
learning management in conjunction with local learning resources in the
Special Economic Zone, Kanchanaburi Province

Received 19 March 2022

Revised 20 March 2022

Accepted 25 March 2022

ศราววุฒิ ธาราพร, กัลยา เทียนวงศ์, และมนัสนันท์ น้าสมบุรณ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
Sarawut Tharaporn, Kanlaya Tienwong,
and Manasanan Namsomboon
Silpakorn University

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน 2) เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน และ 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดกาญจนบุรี การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองพื้นฐาน ใช้รูปแบบ One Group สอบก่อนและสอบหลัง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน จัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น 2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ จำนวน 1 ฉบับ เป็นปรนัย ชนิดเลือกคำตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 3) แบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานของนักเรียนหลังเรียน และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/9 โรงเรียนเทพมงคลรังษี อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 30 คน ด้วยวิธีการจับฉลาก การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น อยู่ในระดับดีมาก 2) ผลการเรียนรู้หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

คำสำคัญ : การสร้างสรรค์ชิ้นงาน, การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน, แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น, เขตเศรษฐกิจพิเศษกาญจนบุรี

Abstract

The research aims to 1) to study the ability to create work pieces. 2) To compare the learning outcomes before and after leaning 3) To study the opinions of Mathayom Suksa 4 students about learning with task-based learning with the use of local learning resources. The research instruments consisted of 1) Lesson Plan 1: Western Thailand, Lesson Plan task-based learning combined with using local learning resources 2: Assessments test 1 copy,4 multiple choices, 30 questions 3) A Competency Assessment Form about the ability to create works of students after learning 4) A questionnaire on students' opinions on using task-based learning combined with using local learning resources. The sample group used in this research were students in Mathayom Suksa 4/9 at Thepmongkhonrangsri School. Mueang Kanchanaburi District Kanchanaburi Province, the first semester of the academic year 2021, a total of 30 students were obtained by using the Lottery method. The data were analyzed by using the mean, standard deviation (S.D.), dependent sample t-test and content analysis. Research finding were as : 1) Competence to create works of Mathayom Suksa 4 students by using task-based learning combined with using local learning resources have a good level. 2) Post-study outcomes with task-based learning combined with the use of local learning resources higher than before statistically significant at the .05 level 3) The students' opinions on learning by using task-based learning combined with using local learning resources at the most agreeable level.

Keywords: Work Creation, Workload Emphasis, Local Learning, Kanchanaburi Special Economic Zone

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553) ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาตามหมวดที่ 1 มาตราที่ 6 ไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 24 ได้กำหนดว่า การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และประยุกต์ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงปรารถนาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มุ่งเน้นให้ทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ การดำรงชีวิตของมนุษย์ในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวในสภาพแวดล้อม การจัดการ

ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาที่มีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทนอดกลั้น ยอมรับความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตได้ อยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างสันติสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (o-net) ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559 – 2561 ใน 5 กลุ่มรายวิชา คือ ภาษาไทย สังคมศึกษาฯ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ พบว่าคะแนนเฉลี่ย ทั้ง 5 รายวิชา มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 50 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน โดยเฉพาะวิชาสังคมศึกษาฯ ระดับโรงเรียน ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ มีคะแนนที่แสดงให้เห็นว่าการศึกษาที่ผ่านมา ความสามารถของเด็กไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง ระบบการศึกษาควรปรับการเรียนการสอน ที่ไม่เน้นแต่ความรู้ ความเข้าใจ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สร้าง คิด ประดิษฐ์ และพัฒนาสิ่งต่าง ๆ หรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงมีความสำคัญอย่างมากที่จะพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน ผู้เรียนมีอิสรภาพในการสร้างองค์ความรู้ของตนเอง เรียนรู้อย่างมีความสุข ใช้ทักษะกระบวนการคิด การปฏิบัติจริง มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม รวมถึงผู้เรียนมีบทบาทในกิจกรรมการเรียนรู้มากกว่าผู้สอน (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558)

รายวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เป็นส่วนหนึ่งของวิชาสังคมศึกษา ที่โรงเรียนเทพมงคลรังษี ได้สร้างหลักสูตรขึ้นเพื่อรองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดกาญจนบุรี ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษจากนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ในประเด็นด้านการตลาด การค้า และการลงทุน โดยการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในบริเวณพื้นที่ที่มีศักยภาพ โดยเน้นจังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการค้า การตลาด การลงทุน การจ้างงาน และการใช้วัตถุดิบจากประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นการเพิ่มศักยภาพของการค้าประชาคมอาเซียน ซึ่งจังหวัดกาญจนบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีอาณาเขตติดกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพเรื่องการลงทุน การท่องเที่ยว การจ้างงาน และการตลาด ซึ่งสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดกาญจนบุรี เป็นกิจกรรมในระดับท้องถิ่นที่ต้องพึ่งพาตลาดภายในประเทศเป็นหลัก โดยเฉพาะภาคการเกษตร มีฐานการผลิตอุตสาหกรรมเกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร และมีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นฐานการผลิต ที่เชื่อมโยงกับท่าเรือปากน้ำลึกและนิคมทวาย ซึ่งแนวทางในการพัฒนานั้นขึ้นอยู่กับเสถียรภาพของการพัฒนาและดำเนินกิจกรรมของท่าเรือปากน้ำลึกและนิคมทวายเป็นปัจจัยสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558) สำหรับพื้นที่ที่ถูกกำหนดให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดกาญจนบุรี มีพื้นที่ครอบคลุม 2 ตำบล คืออำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ ตำบลแก่งเสี้ยนและตำบลบ้านเก่า ซึ่งมีศักยภาพหลายด้าน เช่น แหล่งความรู้ท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศาสนาและวัฒนธรรม การดำรงชีวิตของชาวบ้านที่ยังอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาแปรรูป เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิต จึงเหมาะแก่การศึกษาเรียนรู้ สถานที่ดังกล่าวจึงเป็นทรัพยากรเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพ ความสามารถของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ เพื่อให้มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง การนำแหล่งเรียนรู้ใน ชุมชน ท้องถิ่น ตลอดจนวิทยากรท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ประโยชน์ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน จึงเป็นวิถีทางหนึ่งที่จะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายได้ตามที่ต้องการ การนำภูมิปัญญาชาวบ้าน แหล่งเรียนรู้ มาใช้ในหลักสูตรการเรียน เป็นกิจกรรมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ภูมิปัญญาชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ เป็นชุดความรู้ในชุมชนที่มีการใช้เพื่อการดำเนินวิถีชีวิตที่ได้ผลมาในอดีต สามารถดำรงความสันติสุขแก่บุคคล ครอบครัว และชุมชน ตลอดจนความมีดุลยภาพอยู่ร่วมกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างผสมกลมกลืน เป็นกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่ได้เน้นการมีส่วนร่วมของ ชุมชน โดยเฉพาะปราชญ์ชาวบ้านที่เป็นผู้เชื่อมโยงชุดความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมกับสถานศึกษาเข้าสู่หลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนของสถานศึกษา โดยผู้เรียนที่ได้ศึกษาเรียนรู้ในรายวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ จะได้รับความรู้พัฒนาทักษะและมีความพร้อม ในการรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นและนำความรู้ที่ได้ศึกษาไปต่อยอดเป็นอาชีพในอนาคตได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งได้นำวิธีการสอนแบบเน้นภาระงาน (Task Based – Learning) ร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น (Local – Based Learning) มาพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานของนักเรียน และสามารถมุ่งเน้นทักษะ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานกลุ่ม การสืบค้น การนำเสนอ และการนำความรู้ มาใช้ บริการสังคม ผ่านการปฏิบัติจริง โดยผู้วิจัยได้นำทฤษฎีนี้มาปรับใช้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง จะเป็นการเน้นการทำความเข้าใจของกรอบการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดกาญจนบุรีรวมถึงบริบทของท้องถิ่น ในการสร้างชิ้นงานได้อย่างสร้างสรรค์ อีกทั้งการพัฒนาต่อยอดความรู้ สู่อาจารย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนรู้ จากการลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนจะเกิดความรู้ ในชั้นปฏิบัติภาระงาน อันแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจ หลังการปฏิบัติภาระงาน นักเรียนสามารถสรุป ทบทวน และการปฏิบัติจริง ทำให้ ความรู้ คงทนกลายเป็นความจำระยะยาว และสามารถดึงความรู้มาใช้เมื่อต้องการ ซึ่งส่งผล ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สูงขึ้นและทำให้นักเรียนได้ตระหนักรู้ ในคุณค่าของบ้านเกิดที่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืน สำนึกในคุณค่าของท้องถิ่น สำนึกการเป็นพลเมืองที่ดีและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เป็นแนวทางให้ครูในการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ชิ้นงาน ที่สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ ให้มีความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. นักเรียนได้เรียนรู้จากสิ่งที่นักเรียนสนใจ ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ที่สามารถนำไปแก้ปัญหาแปลกใหม่ในชีวิตประจำวันได้อย่างดี
3. ครูได้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน ในรายวิชาอื่น ๆ เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์
4. นักเรียนได้รับการส่งเสริมและปลูกฝังให้เกิดความตระหนักถึงคุณค่าและความรู้ ความสำคัญของชุมชนตนเอง
5. เป็นแนวทางในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการสอนที่จะพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานร่วมกับวิธีการสอนต่าง ๆ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงทดลองพื้นฐาน (Pre-Experimental Research) ใช้รูปแบบ One Group Pretest Posttest Design สอบก่อนและสอบหลัง โดยมีวิธีและขั้นตอนการวิจัย มีวิธีการดำเนินการวิจัยทั้งหมด 4 ขั้นตอน ประกอบด้วยขั้นเตรียมการทดลอง ขั้นสร้างเครื่องมือ ขั้นตอนการทดลอง และขั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทพมงคลรังษี อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 400 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/9 โรงเรียนเทพมงคลรังษี อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 30 คน ด้วยวิธีจับฉลาก

ตัวแปรอิสระ การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ตัวแปรตาม ความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน ผลการเรียนรู้ เรื่องเศรษฐศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

การวิจัยอ้างอิงเนื้อหาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมรายวิชา เศรษฐศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ รหัสวิชา ส 31201 ทั้ง 3 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยที่ 1 ตะวันตก แดนสยาม หน่วยที่ 2 เส้นทางเศรษฐกิจ หน่วยที่ 3 หมู่มิตรเมืองกาญจน์

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ใช้เวลาในการทดลอง สัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที จำนวน 8 สัปดาห์ เป็นเวลา 16 คาบ รวม Pre – test, Post – test

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการทดลอง

ผู้วิจัยได้ศึกษาและสำรวจสภาพ ปัญหาที่พบจากผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (o-net) ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559 – 2560 โรงเรียนเทพมงคลรังษี

จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีคะแนนต่ำกว่า 50 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน โดยเฉพาะวิชาสังคมศึกษา ที่มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์ จึงได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ซึ่งพบว่า นักเรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการคิดเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ พบว่า การจะพัฒนาทักษะการคิดได้นั้นครูต้องสร้างความสนใจให้กับนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนเกิดความต้องการในการเรียนรู้ เมื่อเข้าใจในเนื้อหา นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ และสามารถนำ องค์ความรู้ไปใช้ในอนาคตได้

ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์และสังเคราะห์รายวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งเป็นวิชาหนึ่งของ วิชาสังคมศึกษา ที่โรงเรียนเทพมงคลรังษี ได้สร้างหลักสูตรขึ้นเพื่อรองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัด กาญจนบุรี ในรายวิชานี้เมื่อนักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้ จะสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียน สร้าง คิด ประดิษฐ์ และ พัฒนาสิ่งต่าง ๆ หรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ได้ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ผู้เรียนเกิด ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับความถนัดของตนเอง มีอิสระในการสร้างองค์ความรู้ ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์และสังเคราะห์วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างทักษะอาชีพ เพื่อส่งเสริมและ พัฒนาความสามารถในการการสร้างสรรค์ชิ้นงาน จนกลายเป็นการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน (Task Based – Learning) ร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น (Local – Based Learning)

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาความรู้ แนวคิด และทฤษฎีต่างๆ มาสร้างเครื่องมือ ที่ใช้ประกอบ การวิจัย ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น จำนวน 3 แผน รวม ใช้เวลาทั้งหมด 16 คาบ สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยแนวคิดในการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมปฏิบัติภาระงาน (Pre - Task) ร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ ในท้องถิ่น ในการวิเคราะห์บริบทพื้นที่ท้องถิ่น เพื่อนำข้อมูลมาศึกษาในขั้นเตรียมปฏิบัติภาระงาน ขั้นที่ 2 ขั้น การปฏิบัติภาระงาน (Task) เป็นขั้นตอนของการลงพื้นที่ในการสร้างชิ้นงาน พัฒนานวัตกรรมตามขั้นตอนและ วิธีการที่นักเรียนได้กำหนดตามแผนงาน ขั้นที่ 3 ขั้นหลังการปฏิบัติภาระงาน (Post Task) เป็นขั้นตอนการ สะท้อนความคิด นำเสนอชิ้นงานจากการลงศึกษาพื้นที่ในท้องถิ่นเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มอื่น ๆ การ นำเสนอหรือรายงานผลการปฏิบัติงานประเมินผลการปฏิบัติงาน ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหาสาระ	จำนวนคาบ
1	1. ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดกาญจนบุรี	2
ตะวันตกแดนสยาม	2. เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับจังหวัดกาญจนบุรี	2

ตารางที่ 1 (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหาสาระ	จำนวนคาบ
2	1. ประโยชน์และคุณค่าของการเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	2
เส้นทางเศรษฐกิจ	2. การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ กาญจนบุรี เพื่อส่งเสริมศักยภาพและโอกาสของเขตเศรษฐกิจพิเศษกาญจนบุรี	2
3	1. สภาพ บริบท ของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกาญจนบุรี	4
หม่อมมิตรเมืองกาญจน์	2. การส่งเสริมอาชีพในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกาญจนบุรี	4
รวม		16

หลังจากนั้นจึงเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษา และความตรงของเนื้อหา จากนั้นบันทึกผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ แล้วสรุปค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่ามีค่า ระหว่าง 0.67 - 1.00 อีกทั้งปรับปรุง แผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของ ผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำแผน การจัดการเรียนรู้ที่ ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบทดสอบผลการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งแต่ละข้อมี คำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว ครอบคลุม เนื้อหาตามมาตรฐาน สาระการเรียนรู้ และ ตัวชี้วัด เรื่อง เศรษฐศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 60 ข้อ หลังจากนั้นจึงนำเสนอ แบบทดสอบต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบ ความเหมาะสมของภาษา และความตรงของเนื้อหาโดยใช้เกณฑ์กำหนดคะแนนความคิดเห็น จากนั้นบันทึกผลการพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญ แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยปรับปรุงแบบทดสอบ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และแก้ไข การใช้ภาษาให้ถูกต้อง เพื่อนำแบบทดสอบ ที่ได้ปรับปรุง แล้วไปทดลองใช้กับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมาแล้ว จำนวน 30 คน จากนั้น จึงตรวจ แบบทดสอบแล้วนำมาวิเคราะห์ หาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก ซึ่งผลการวิเคราะห์แบบทดสอบ จำนวน 60 ข้อ ค่าความยากง่าย มีค่าอยู่ระหว่าง 0.53 - 0.73 และค่าอำนาจจำแนกมีค่าอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.60 จากนั้นผู้วิจัยจึงเลือกแบบทดสอบไว้ 30 ข้อ โดยแบบทดสอบ 30 ข้อนี้ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 และค่าอำนาจจำแนกมีค่าอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 แล้วหาค่าความเที่ยงด้วยวิธีการของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 (KR - 20) ของแบบทดสอบซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.96 เพื่อนำแบบทดสอบที่คัดเลือกตามคำแนะนำ ของผู้เชี่ยวชาญจัดทำเป็นแบบทดสอบ ก่อนการทำการทดลอง จำนวน 1 ชุด 30 ข้อ และแบบทดสอบ หลัง การทำการทดลอง จำนวน 1 ชุด 30 ข้อ ซึ่งแบบทดสอบก่อนการทำการทดลอง และหลังการทำการทดลอง เป็นแบบทดสอบ ชุดเดียวกัน แตกต่างกันที่การสลับข้อ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. แบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน สร้างแบบประเมินความสามารถในการ สร้างสรรค์ชิ้นงาน จำนวน 1 ฉบับ จากการกำหนดประเด็นที่เป็นเกณฑ์การประเมินความสามารถในการ สร้างสรรค์ชิ้นงาน ได้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเนื้อหา/ความรู้ ด้านการออกแบบชิ้นงาน และด้านการนำเสนอ รวม

10 ตัวชี้วัด จากนั้นนำแบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาและความตรงของเนื้อหาโดยใช้ เกณฑ์กำหนดคะแนนแบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานแล้วบันทึก ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นหาค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความ สอดคล้อง แบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน ทุกข้อพบว่า มีค่า 1.00 จากนั้นแก้ไขการใช้ภาษาให้ถูกต้อง ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียน มี 3 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ และ ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรม การเรียนรู้จำนวน 27 ข้อ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี หลักการ และแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น แล้วสร้างขึ้น ตามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 27 ข้อ จากนั้นนำแบบสอบถามเสนอ ต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ของภาษาและความตรงของเนื้อหาโดยใช้ เกณฑ์กำหนดคะแนนความคิดเห็นแล้วบันทึก ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นหาค่า ดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความ สอดคล้อง แบบสอบถามทุกข้อพบว่า มีค่า 1.00 จากนั้นแก้ไขการใช้ภาษาให้ถูกต้อง ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยเริ่มใช้ แบบทดสอบวัดความรู้ เรื่อง เศรษฐศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 ข้อ ก่อนแล้วดำเนินการจัดการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้เรียนกับแผนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในห้องที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 3 แผน ซึ่งใช้เวลาในการเรียน 16 คาบ สัปดาห์ละ 2 คาบ เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ หลังจากนั้นจึงทำแบบทดสอบ หลังการทำ การทดลองโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ เรื่อง เศรษฐศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในห้อง ด้วยแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากนั้นนำคะแนนที่ได้ จากการทดสอบก่อนการทำทดลองและหลังการทำทดลองมาเปรียบเทียบความแตกต่าง แล้วจึงสรุปผล และวิเคราะห์ ข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเหมาะสม ของภาษาและความตรงเชิงเนื้อหาของ แผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบก่อน การทำการทดลอง และหลังเรียน แบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน และแบบสอบถามความคิดเห็น โดยใช้การวิเคราะห์ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) แบบทดสอบวัดความรู้ เรื่อง เศรษฐศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยใช้การวิเคราะห์ หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานแบบทดสอบและคะแนนผลการเรียนรู้ ผ่านแบบทดสอบก่อนการทำทดลอง

(pretest) และหลังเรียน และระดับความคิดเห็น ของนักเรียนโดยใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มาเปรียบเทียบโดยใช้สถิติทดสอบที่ แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ของเขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดกาญจนบุรี

ตารางที่ 2 ความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน โดยภาพรวม

การบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม	μ	σ	ระดับ การปฏิบัติ
1. ด้านเนื้อหา/ ความรู้	2.60	0.36	ดีมาก
2. ด้านการออกแบบชิ้นงาน	2.77	0.25	ดีมาก
3. ด้านการนำเสนอ	2.58	0.11	ดีมาก
รวมเฉลี่ย	2.65	0.21	ดีมาก

จากการศึกษาพบว่าความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 2.65$, S.D. = 0.21) เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการออกแบบชิ้นงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 2.77$, S.D. = 0.25) รองลงมา ได้แก่ ด้านเนื้อหา/ ความรู้ อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 0.36) เป็นลำดับที่สอง และด้านการนำเสนอ อยู่ในระดับดีมาก เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X} = 2.58$, S.D. = 0.11) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่ได้กำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบผลการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

ตารางที่ 3 แสดงการศึกษาผลการเปรียบเทียบ ผลการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

การทดสอบ	จำนวน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	Df	T
ก่อนเรียน	30	30	12.00	2.69	29.00	35.61 **
หลังเรียน	30	30	28.30 *	1.49		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .01$, * $p < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยผลการเรียนก่อนเรียนหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนจากการได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ($\bar{X} = 28.30$, $SD. = 1.49$) สูงกว่าคะแนนก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ($\bar{X} = 12.00$, $SD. = 2.69$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่ได้กำหนดไว้

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น โดยภาพรวม

การบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม	μ	σ	ระดับ การปฏิบัติ
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.24	0.76	มากที่สุด
2. ด้านบรรยากาศ	4.32	0.72	มากที่สุด
3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.18	0.71	มาก
รวมเฉลี่ย	4.25	0.73	มากที่สุด

จากการศึกษาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$, $S.D. = 0.73$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$, $S.D. = 0.76$) ด้านบรรยากาศ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้านบรรยากาศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$, $S.D. = 0.72$) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, $S.D. = 0.71$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ที่ได้กำหนดไว้

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดกาญจนบุรี สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ของเขตเศรษฐกิจ พิเศษ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 หลังใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของเขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการออกแบบชิ้นงาน ด้านเนื้อหา และด้านการนำเสนอ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ด้วยการทำความเข้าใจเนื้อหาจากท้องถิ่นในการเรียนรู้ และนำแนวคิดต่าง ๆ มาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ ชิ้นงานสร้างสรรค์ ผ่านการลงมือปฏิบัติ สอดคล้องกับงานวิจัยของชนิษฐา เวชรังษี (2550) ที่ศึกษาความสามารถในการสร้างชิ้นงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการใช้ชุดกิจกรรม พบว่า ความสามารถในการสร้างชิ้นงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนอยู่ในระดับเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lzadpanah (2010) ที่ศึกษาผลจากการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นภาระงาน TBL พบว่า ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้ปฏิบัติจริงมีความคิดวิเคราะห์ความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้อาจเพราะการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของเขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดกาญจนบุรี นั้น ผู้วิจัยได้พยายามฝึกให้นักเรียนได้มีความคิดริเริ่มในการพัฒนาชิ้นงาน ด้วยความคิดที่แปลกใหม่ ใช้งานได้จริง ให้มีความคิดคล่อง มีการคิดหาวิธีการ การสร้างชิ้นงานเป็นขั้นตอน มีความคิดยืดหยุ่น และการคิดนำสิ่งที่อยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถอธิบายการคิดนำสิ่งที่อยู่ในท้องถิ่น มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาระบบการเรียนรู้กระบวนการคิด มีการวางแผนดำเนินงานแก้ปัญหา ตัดสินใจและประเมินงานของตนเองมากยิ่งขึ้น ซึ่งตรงกับทฤษฎี (Willis, 2000; Estaire and Zanon, 1994; Ellis, 2003); จรัสศรี พาเทพ, 2558) โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน เพื่อเป็นเครื่องสะท้อนความเข้าใจในการเรียน ส่งเสริมให้ ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนาน มีความกระตือรือร้น และคิดอย่างเป็นขั้นตอน

2. ผลการเปรียบเทียบผลการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยผลการเรียนหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะการสร้างสรรคชิ้นงาน ทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของทักษะใน

ศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) โดยผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเข้าใจสภาพบริบทของท้องถิ่นกับการเปลี่ยนแปลงสู่การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจท้องถิ่น รู้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ผ่านการเรียนรู้ สังเกต สัมภาษณ์กับบุคคลที่เป็นกลุ่มเป้าหมายและนำข้อมูลมาวิเคราะห์สังเคราะห์การพัฒนาและความต้องการของท้องถิ่นที่แท้จริง โดยร่วมกันระดมความคิด เสนอแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองเพื่อรองรับการเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2555) ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรเริ่มจากการเรียนรู้ด้วยตัวเอง มีครูเป็นผู้แนะนำ และช่วยออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ เพื่อนำไปใช้เพิ่มศักยภาพของนักเรียนเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ครูต้องฝึกให้นักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ผ่านการฝึกปฏิบัติจริง (Active Learning) เน้นทักษะและกระบวนการให้เกิดทักษะการเรียนรู้ รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์อย่างเป็นรูปธรรมทั้งในและนอกห้องเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) และผู้วิจัยได้สร้างสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการทำงาน โดยนักเรียนทำงานร่วมกันเป็นทีม สมาชิกทุกคนมีความเท่าเทียมกัน สามารถแสดงความคิดเห็น เสนอแนวคิดได้อย่างอิสระ เน้นการปฏิบัติ การลงมือทำ และการสร้างสรรค์นวัตกรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สราลี หลงแยม (2556) พบว่า ผลการเปรียบเทียบหลังจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นยังเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมให้สำเร็จสมบูรณ์ตามเป้าหมายที่กำหนดเอาไว้ โดยมีการระบุขั้นตอนในการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน ซึ่งผู้เรียนจะดำเนินกิจกรรมโดยมี ปฏิสัมพันธ์ต่อกันเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ รวมถึงได้นำความรู้ไปลงมือปฏิบัติจริง ๆ จึงทำให้เข้าใจในบทเรียนมากขึ้น

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเกิดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพราะนักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ปราศจากการตีกรอบความคิด คำตอบที่ได้ไม่มีผิดไม่มีถูก ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนและช่วยกันระดมความคิดเห็น และมุ่งเน้นการคิดสร้างสรรค์ที่มีความหลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของของ สราลี หลงแยม (2556) พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา ราชายนต์ (2551) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนโดยใช้กิจกรรมเน้นภาระงานได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสำรวจการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดความท้าทายความสามารถได้รู้จักการวิพากษ์วิจารณ์ส่งเสริมการการมีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนข้อมูล และกิจกรรมการเรียนรู้ มีตัวป้อนที่สร้างความเข้าใจได้ง่ายและกระบวนการเรียนที่สอดคล้องกับตัวป้อนช่วยให้พัฒนาความคิด มีจุดมุ่งหมายในการคิดและปฏิบัติงานอย่างชัดเจน มีตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล นอกจากนี้ การนำกระบวนการแก้ปัญหาเป็นหลักในการจัดสภาพการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนพัฒนาการคิดอย่าง

เป็นระบบและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน จึงทำให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดกาญจนบุรี ตามที่เสนอไปแล้ว ข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้ด้วยจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นในบางแผนการจัดการเรียนรู้ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมให้แล้วเสร็จคาบเรียนได้ เนื่องจากเนื้อหาบางแผนการจัดการเรียนรู้มีมาก และนักเรียนใช้เวลาในการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมค่อนข้างใช้ระยะเวลาตาม ดังนั้น ครูควรมีการควบคุมเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้และกำหนดระยะเวลาในการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจนและเหมาะสม เพื่อให้ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่วางไว้

2. ความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของเขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดกาญจนบุรี ครูผู้สอนควรสอดแทรกทักษะการนำเสนอไปในแผนการเรียนรู้ให้มากขึ้นเพื่อเป็นการฝึกฝนนักเรียนให้เกิดความชำนาญและความกล้าแสดงออกมั่นใจมากขึ้น

3. ความคิดเห็นด้านของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ครูผู้สอนควรเพิ่มเนื้อหาการสอนนักเรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริงเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้ให้มากขึ้น ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ และด้านนี้ที่ผู้สอนควรเพิ่มเติมเนื้อหาเพื่อให้นักเรียนเกิดความพอใจมากขึ้น คือ ครูควรใช้วิธีการสอนและใช้สื่ออย่างหลากหลายเพื่อให้นักเรียนรู้สึกถึงความแปลกใหม่ทันสมัย ไม่จำเจ อาจช่วยให้นักเรียนมีความสนใจเรียนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีอื่นๆ เพื่อเป็นการเปรียบเทียบผลการศึกษาศักยภาพในการสร้างสรรค์ชิ้นงานของนักเรียน ผลการเปรียบเทียบผลการเรียน และผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

2. ควรมีการนำการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานไปปรับใช้กับรายวิชาอื่น ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ และการลงมือปฏิบัติงานร่วมกับการเรียนรู้ในบทเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจในบทเรียนมากขึ้น

3. ควรมีการนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ไปใช้ศึกษาและพัฒนา รูปแบบและวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ตรงกับความต้องการของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2558). *นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สราลี หลงแย้ม. (2556). *การพัฒนาทักษะฟัง พูด ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2557). *รายงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระดับพื้นที่ เล่มที่ 10 จังหวัดกาญจนบุรี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุภัทรา ราชายนต์. (2551). *ผลของการจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติที่มีต่อความสามารถด้าน การเขียน ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Ellis, A. K. (2004). *Exemplars of Curriculum Theory*. Seattle: Eye on Education.
- Izadpanah, S. (2010). A Study on Task-Based Language Teaching : From Theory to Practice. *US-China Foreign Langage*, 8(3), 47-56.
- Willis, J. (2000). The Maturing of Constructivist Instructional Design : Some Basic Principles that can Guide Practice. *Educational Technology*, 40(1), 5-16.